

Jubilæumspodcast med Christian Schultz

Hvorfor fejrer vi konkurrencelovens 25-års jubilæum?

- Det gør vi, fordi konkurrenceloven er en rigtig vigtig lov. Den er med til at sikre, at vores økonomi fungerer godt.

Præcis, Christian Schultz. Du er formand for Konkurrencerådet og til daglig økonomiprofessor. Konkurrenceloven har som sagt rundet de 25 år, og det markerer vi blandt andet i den her podcast, hvor jeg har besøg af dig, Christian. Og du må jo siges at være en af de mest centrale personer i Danmark, når vi taler dansk konkurrencelov. Velkommen.

- Tak skal du have.

Det var også dig, der helt kort fik lov til lige at indlede den her podcast med at fortælle, hvorfor vi fejrer, at konkurrenceloven fylder 25 år. Og det skal vi høre meget mere om senere.

Men først skal vi lige rise op, at du har været medlem af Konkurrencerådet siden 2001. Du var næstformand fra 2005 til 2011. Og siden 2012 har du så været formand for rådet. Du har jo næsten været med hele vejen. Så sammen skal vi så prøve at se på nogle af de mange områder, hvor loven har haft betydning. Hvad er det, der er så fantastisk ved effektiv konkurrence, Christian?

- Jamen, effektiv konkurrence, den virker på den måde, at den får økonomien til at fungere meget bedre. I en samfundsøkonomi som vores, hvor vi har private virksomheder, vi har forbrugere, der render rundt og køber det, de nu gerne vil have eller ikke vil have, der er det fantastisk vigtigt, at vi har en god og effektiv konkurrence. Den sørger for, at virksomhederne bliver holdt til ilden, så produktiviteten bliver god. Den sørger for, at virksomhederne bliver holdt til ilden, så de får deres omkostninger ned. Det giver lavere priser til forbrugerne. Det giver også højere kvalitet. Det giver bedre service. Det giver et større og mere varieret udbud af varer. Det er også med til at drive innovation af nye typer af produkter og nye varer og bedre måder at gøre ting på. Og man kan faktisk også vise, at konkurrence er med til at sikre en mere lige indkomstfordeling, som jo også er en ting, som vi i samfundet som vores lægger en vis vægt på. Så alt i alt er konkurrence fundamentalt for, hvordan en fri markedsøkonomi, ala den danske, fungerer.

Ja, det lyder jo faktisk til, at konkurrence er rigtig godt for os alle, og er noget, alle kan være enige i. Men hvorfor er det så, at vi gang på gang hører, at konkurrencen er udfordret?

- Ja, det er jo fordi, det er den jo på nogle markeder faktisk. Så der er markeder, hvor konkurrencen fungerer rigtig godt. Der er også markeder, hvor den fungerer knap så godt.

Hvorfor?

- Ja, det kan jo være af mange årsager. Det kan være af u hensigtsmæssig offentlig regulering. Det kan også være, at der er nogle virksomheder, der faktisk forsøger måske at gøre lidt for, at konkurrencen ikke er så skarp på deres marked, for at det kan gavne sig selv. Så der er mange muligheder her. Det er jo noget, vi forsøger at holde øje med. Det er noget, man forsøger at holde øje med i alle lande som vores. Det er derfor, vi har et konkurrenceråd og en konkurrencestyrelse. Hvis der er virksomheder, der går lidt for langt i at prøve at begrænse konkurrencen, så griber vi ind over for det.

Er det virkelig så sort-hvidt? Altså enten så er konkurrencen sund og lovlig, eller også så foregår der nok noget ulovligt?

- Konkurrence kan godt være hæmmet, selvom det egentlig ikke er ulovligt. Og sådan er det bare. Nogle gange så gør man faktisk det fra lovgivers side, at man decideret sørger for, at der ikke er konkurrence. Det gør vi, når vi giver patent. Hvorfor gør vi det? Ja, det gør vi for at give masser af incitamentter til forskning og udvikling. Og når man så har fået et patent, så kan man tjene en masse penge på det, i de 17-18-19 år, som patent løber. Der er faktisk meget, meget stor begrænsning af konkurrencen, og det er sådan set med vilje, det er for at give incitamentterne til forskning og udvikling. Men, når vi ser bort fra denne detalje, så vil vi normalt sige, at god konkurrence, det er sundt. Og man skal i øvrigt også huske med patenterne, at der er konkurrence om at udvikle patentet. Men det er en anden historie. Så, det er også sket nogle gange, at store virksomheder simpelthen bare er blevet så fantastisk store, som de er, fordi de har lavet et fantastisk godt produkt, og sådan set har udkonkurreret deres konkurrenter, på ærlig vis. Og det har vi sådan set heller ikke noget problem med. Hvis der er en virksomhed, der bare er meget mere effektiv end de andre, og har lavet et fantastisk godt produkt, jamen så skal den også have lov til at tjene pengene på det.

Kan du give nogle eksempler, hvor regulering er uhensigtsmæssigt fra et konkurrencemæssigt synspunkt?

- Ja, altså vi har jo i Konkurrencerådet kastet os over forskellige sektorer, hvor vi tænker, at dele af reguleringen er uhensigtsmæssigt. Vi har kigget lidt på apotekermarkedet, vi har kigget lidt på tandlægemarkedet, vi har her for nylig kigget på el-ladestanderne, vi har kigget lidt på advokaternes regulering, vi har kigget lidt på reguleringen af realkreditmarkedet, og nogle af de der steder, der er der steder, hvor loven måske af årsager, hvor man tænker, jamen det er jo også godt, det skal være godt af hensyn til sundhed, og hvad ved jeg, når vi taler om apotekerne, men hvor man måske ikke lige har tænkt ind, at det går altså også ud over konkurrencen. Så kunne man, nogle af de spørgsmål, vi altid stiller os der, det er, kunne man sikre den samme hensigt, som selvfølgelig er vigtig, at vi får ordentlige piller, og det er sundt, og hvad ved jeg, uden at konkurrencen bliver hæmmet så meget. Så der har vi eksempler på det, og hvor vi flere gange har sagt, at vi synes, man bør tænke over sagerne

Vi skriver januar 2024 nu, hvor vi optager den her podcast, og når du ser ud over det danske samfund, hvad tænker du så om konkurrencesituationen?

- Så tænker jeg, at vi har et land, hvor konkurrencen på mange måder er ganske udmærket, og mange sektorer, hvor det ser ud, som om det fungerer godt. Der er også sektorer og områder, hvor den er udfordret. Det er ikke kun i Danmark, det er også et billede, vi ser internationalt. Der er lavet en hel del undersøgelser af den amerikanske økonomi, hvor det er meget veldokumenteret, at konkurrencen er klemt, både i form af, at man ser meget høje markupper, og man ser meget høje koncentrationer. Der er lavet lignende undersøgelser fra Danmark. De er noget ældre, men vi kan se, at koncentrationen i markederne synes at stige. Og noget ældre tal tyder også på, at markupperne er lidt høje, men det har vi desværre ikke opdaterede tal på. Men vi har et billede af, at konkurrencen kunne være bedre i dele af økonomien.

Der er jo et hav af forskellige markeder, man skal være ajour med som konkurrencemyndighed, og noget af det, jeg ved, vi har prioriteret her i Konkurrence- og Forbrugsstyrelsen, det er den teknologiske udvikling, som påvirker konkurrencen på stort set alle markeder. Det skal vi tale nærmere om nu, for hvad er det, der

har fået konkurrencemyndigheder i hele verden til at tale om algoritmer og kunstig intelligens og alle de andre nye begreber, der er dukket op?

- Jamen det er, at det for det første er noget, der går rigtig, rigtig stærkt. Og det ser også ud som om, det har en ret stor betydning for, hvad der foregår derude. Det fylder rigtig meget i virksomheder, det fylder rigtig meget i myndigheder. Vi har gang i en teknologisk udvikling, som går fantastisk stærkt, og som har uden tvivl store betydninger for, hvordan markederne kommer til at fungere. Derfor er vi nødt til at fokusere på det, og derfor fokuserer vi på det. Man skal være opmærksom på, at kunstig intelligens og algoritmer, de har rigtig mange fordele. Det er produktivitetsforøgende, det er der ingen tvivl om, men det giver også nogle muligheder for at måske begrænse konkurrencen på andre måder, som man ikke rigtig har haft før. Så som konkurrencemyndighed, så prioriterer vi den digitale økonomi rigtig højt. Det er et kompliceret område, udviklingen går stærkt, det skaber eksempelvis nye muligheder for koordination af priser og andre konkurrenceparametre.

Hvordan tænker du, at det så påvirker konkurrencen?

- Ja, det er jo et godt spørgsmål. Men altså, det vi nok tænker, det er, at det *kan påvirke* konkurrencen. Så der er ingen tvivl om, at udbredelsen af AI og de datadrevne algoritmer, det skaber nye muligheder for koordinering af priser, altså hvor virksomhederne måske ligger og følger hinanden lidt grundigt i priserne, og i andre konkurrenceparametre, og det vil vi meget gerne forstå for også at kunne indse, hvor bør vi gribe ind, hvor bør vi ikke gribe ind.

Hvordan kunne man være bekymret for, at det kan påvirke konkurrencen?

- Jamen, det her kunstig intelligens og de her datadrevne algoritmer, det giver måske en mulighed for virksomhederne for at koordinere deres priser på en måde, som de ikke har haft før. Det giver også en mulighed for at måske udveksle nogle data, som vi tænker, er bekymrende set fra et konkurrencemæssigt synspunkt. Det kan også modsat give mulighed for, at nogle virksomheder kommer til at sidde eksklusivt på nogle data, som giver dem en uhensigtsmæssig konkurrencefordel. Så der er en række problemer omkring koordinering af priser, udveksling og ikke udveksling af data, adgang til data, som rækker nogle nye problemstillinger med de her fantastisk effektive algoritmer, som man har, og som vi er nødt til at tænke bedre ind i.

Og hvordan gør vi så det?

- Jamen, vi følger for det første med i, hvad der sker i alle mulige andre lande og konkurrencemyndigheder. Det er ikke noget, der er eksklusivt for Danmark, det her. Vi har også oprettet en stor afdeling med folk, der specialiserer sig i det her, og som sidder og følger med. Så der er simpelthen prioriteret rent ressourcemæssigt i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen - en glimrende prioritering i mine øjne. Og vi benytter i øvrigt selv de her værktøjer i efterforskningen. Altså, det er jo også en af fordelene ved at have sådan en afdeling. Lige pludselig så forstår vi nogle af de her værktøjer, og vi kan bruge dem. Så vi har prisovervågning af markedet, og vi er i stand til at lave tekstanalyser, og vi kan en hel masse ting, som man ikke kunne for fem år siden. Og som jo uden tvivl, håber jeg, vil gøre, at vores håndhævelse af loven kan blive endnu bedre.

Men der er noget om, at konkurrencereglerne har vist sig egnet til at følge med den tekniske udvikling, og så regulere i takt med den, ikke?

- Jo, det tænker vi. Den er en ualmindelig velskrevet lov. Og den har vist sig ualmindelig robust overfor forskellige udviklinger i markedet. Så helt grundlæggende set, så tænker vi sådan set, at den dækker, som den skal. Så kan der komme nogle detaljer, der kan give mulighed eller give behov for lidt mere regulering, og det har vi jo allerede set komme.

Ja, fordi selvom den jo altså har vist sig at være fin et godt stykke hen ad vejen på det digitale område også, så har der også været behov for en helt ny regulering, og så har vi blandt andet fået det, der hedder P2B-forordningen. Den regulerer forholdet mellem digitale platforme og deres brugere, så brugerne de får nogle helt særlige rettigheder. Og senest har vi også fået EU's DMA-forordning, hvor DMA står for Digital Markets Act. Den indebærer, at der bliver stillet særlige krav til de helt store tech-giganter. De to forordninger har givet konkurrencemyndighederne i Danmark nogle helt nye opgaver. Kan det passe?

- Ja, det er fuldstændig rigtigt. Udover konkurrenceloven, så skal vi også håndhæve P2B-reglerne nu. Så har DMA-reguleringen en sort liste med adfærd, som er forbudt for tech-giganterne at anvende. Tech-giganterne er sådan nogle, der spreder sig over hele Europa eller hele verden, så det er sådan set ikke os, der håndhæver den regulering. Men vi understøtter kommissionens håndhævelse af dem.

Ja, det er EU-kommissionen, der håndhæver.

- Det er EU-kommissionen, der håndhæver, men vi hjælper dem med det engang med nogle analyser og sådan noget. Hele ideen her er, at de her reguleringer skal sikre fair og åbne markedsvilkår for erhvervs- og slutbrugere, der anvender tech-giganternes platforme. Kravene er stillet i EU's forordning om de digitale markeder, som du sagde, Digital Markets Act, DMA'en.

Og når vi så taler om tech-virksomheder, som kan begrænse konkurrencen, så tror jeg jo, at langt de fleste vil tænke på ligesom mig, Google, Apple, Meta og alle de her store nogen. Men det handler jo ikke kun om de der kæmpe store tech-giganter, som du lige har sagt, i øvrigt bliver reguleret nede i EU.

- Nej, det er fuldstændig rigtigt. Der er masser af mindre digitale platforme, som også med stor succes, benytter datadrevne algoritmer og AI, også i Danmark. Men bare fordi man er lille, så skal man stadig overholde konkurrenceloven. Og det holder vi øje med. Vi holder også øje med de små.

Og hvad gør I så som konkurrencemyndighed netop for at holde øje med de små?

- Vi har faktisk haft flere sager, hvor vi har afgjort, at nogen har overtrådt konkurrencereglerne. For eksempel en virksomhed kaldet Ageras, som lavede priskoodinering blandt revisorer. En virksomhed kaldet Autobutler, som havde et system med faste priser, som var i strid med konkurrenceloven. Og det gjorde de ved hjælp af sådan nogle digitale platforme.

Så selvom vi har kendt til tech i snart mange år, så er rigtig meget stadig meget nyt. Og så kommer der jo altså hele tiden nyt til. Altså vi snakkede lige før om, at det er et meget højt tempo, det her, det sker i. Handler det ikke også om hele tiden også at skaffe ny viden så?

- Jo, det gør det.

Hvordan gør I det?

- Jamen, det gør vi ved at gå på arbejde og arbejde hårdt. Og så er det jo også sjovt at skaffe ny viden, skal man huske. Så vi har faktisk også udgivet en række artikler, om annoncering, online søgningsmaskiner, markedsføring på digitale platforme, prisalgoritmer, hvordan visning af søgeresultater på booking platforme påvirker forbrugernes valg, og følger med i den internationale debat og konkurrencepolitikken i andre lande i EU. Det har to fordele: vores folk, der sidder og laver det her, de bliver endnu klogere, og den viden bliver spredt ud i samfundet, så andre, der gerne vil være med, kan læse det.

Vi har nu været inde på, hvad hele den her digitale udvikling betyder for konkurrencemyndighedernes arbejde. Men det gælder jo faktisk også omvendt. For konkurrencemyndighedernes arbejde understøtter vel jo egentlig også den digitale udvikling, ikke?

- Jo, det tænker vi. Altså, der er jo håndhævelse også på det her område. Og så er vi tilbage til noget af det, vi snakkede om i starten: effektiv konkurrence, det er med til at fremme forskning, innovation, produktivitet. Og på det her område er forskning, innovation og produktivitet utrolig vigtigt. Så jo, håndhævelse af konkurrencereglerne er utrolig vigtigt. Jeg tror, når vi taler om den store udvikling af AI og algoritmer og hvad ved jeg, så er det nok håndhævelse af konkurrencelovgivning i stort omfang på europæisk plan og i stort omfang i USA og resten af verden. Men vi skal huske, at vi er også en del af det, den danske konkurrencemyndighed er en del af de internationale konkurrencemyndigheder og en del af EU's samlede håndhævelse af konkurrencen. Så vi bidrager også med det her, men det her det er selvfølgelig på den store klinge.

Et helt andet fokusområde, som jeg også ved, at Konkurrencerådet har, det er den grønne omstilling. Kan du fortælle lidt om, hvilken rolle I spiller her?

- Ja, vi tænker jo selvfølgelig, at den grønne omstilling er kommet for at blive. Den er også nødvendig, som verden ser ud. Og det betyder selvfølgelig, at der kommer en række regler for at understøtte den grønne omstilling. Det er vi helt med på, og det er jo, som det skal være. Vi kunne være bekymrede over, om nogle af disse regler kommer til at begrænse konkurrencen unødigt. Nogle gange kan det godt være, at en regel skal begrænse konkurrencen, fordi det hensyn, der er bag reglen, det er meget, meget vigtigt. Men vi skal jo ikke have regler, der begrænser konkurrencen unødigt. Og det holder vi øje med. Skulle der komme regler, som vi tænker begrænser konkurrencen unødigt, så vil vi selvfølgelig sige til.

Men det er vel også muligt for virksomheder at blive fristet til at bruge grønne argumenter i et konkurrencemæssigt øjemed?

- Ja. Det er klart. Altså virksomheder kan jo indgå grønne aftaler, som virkelig udfører et ideelt og hensigtsmæssigt formål. Men man kunne selvfølgelig også benytte grønne påskud i virkeligheden for at lave nogle konkurrencebegrænsende. Man kunne måske også lave nogle aftaler, som man egentlig ikke havde tænkt skulle være konkurrencebegrænsende, men man synes, det var ideelt, men hvor det viser sig, at de er konkurrencebegrænsende. Så man skal være varsom med at indgå sådan nogle aftaler, og man skal tænke sig godt om, at man ikke kommer til at overtræde konkurrencelovgivningen.

Ja, for EU har for nylig opdateret sine retningslinjer for horisontale aftaler, og de indeholder et helt afsnit om bæredygtige aftaler. Hvad er det, de retningslinjer kan?

- Jamen, de forsøger at gøre det mere klart for virksomhederne, hvad de må, og hvad de ikke må i det her felt, blandt andet ved at komme med en hel del eksempler.

Hvordan vil rådet gribe det her an?

- Jamen, vi har besluttet, at vi vil udgive en artikel med vejledning, som på basis af den vejledning, den nu er kommet fra kommissionen, i lidt kortere form, måske lidt mere let læst, på dansk, så det også bliver bredt ud til det danske publikum. Vi tænker, at den grønne omstilling er rigtig vigtig, og vi vil også gerne udgive en vejledning, der kan være med til at understøtte den omstilling, sådan at virksomhederne kan bidrage til den, uden at komme til at overtræde konkurrencelovgivningen.

Nu vi er ved fokus på det grønne, så har Konkurrencerådet jo for nylig offentliggjort en analyse, som i høj grad har noget med det grønne område at gøre. Kan du ikke lige fortælle lidt om den?

- Jo, vi har lavet en analyse af markedet for opladning af elbiler, el-ladestandere, og det vi har fundet ud af er, at konkurrencen er udfordret. Hvorfor har vi interesseret os for det? Hvis der skal laves en grønne omstilling, så skal bilparken omstilles til at køre på el. Så el-ladestandere er faktisk en rigtig vigtig ting her.

Konkurrencerådet har som følge af de udfordringer, som har vist sig på det her marked, jo leveret en række anbefalinger. Kan du gengive hovedtrækning i dem?

- Ja, det kan jeg. Det er allesammen anbefalinger, der skal styrke konkurrencen. Vi ser for det første, at der er en helt speciel refusionsordning, hvor dem, der har en ladestander derhjemme, kan få refunderet noget af den elafgift, de betaler. Den ordning er indrettet ualmindelig, uhensigtsmæssigt og konkurrencebegrænsende. Den ordning bør ændres. Så er der en række af de større aktører, som bundler, det er, at man kan få strøm derhjemme på sin ladestander, og det er, at man får strøm, når man er ude og køre ved en offentlig ladestander. Man knytter de to ting sammen i én kontrakt. Det kan betyde, at andre mindre aktører har svært ved at komme ind på markedet, det er konkurrencebegrænsende. Derfor foreslår vi, at sådanne kontrakter forbydes for en periode på fem år. Så er der noget med de der ladestandere, som folk har derhjemme. Hvis man ønsker at skifte aktør, så kan det være nødvendigt at rive en ladestander ned, sætte en ny op eller lave noget andet. Det kan blive meget dyrt pga. den ladestander. Reguleringen af det, skal være mere hensigtsmæssig. Så viser sig, at det her er et marked, hvor det er svært at gennemskue priserne, bl.a. fordi der er abonnementsordninger, bundling osv. Så det er svært for forbrugerne at gennemskue, hvad er den mest hensigtsmæssige kontrakt for mig. Det bør være lettere at sammenligne, der skal laves et eller andet værktøj, der gør, at forbrugerne bedre kan sammenligne. Det skal også være lettere for forbrugerne at betale for strømmen, når de er ude på farten. Og så sidst, men ikke mindst og ganske vigtigt, det er, at når vi har ladestandere i det offentlige rum, så skal der være flere aktører inden for samme område. I øjeblikket er det faktisk sådan, at i halvdelen af postnumrene i Danmark, er der højst én aktør. Det er ikke hensigtsmæssigt fra et konkurrencesynspunkt. Så kommunerne skal tænke over det, og Vejdirektoratet skal tænke over det ude ved motorvejene. Der skal være flere aktører inden for samme område.

Det lyder på mig som om, at forbrugerne er de helt store tabere, som det ser ud lige nu. Hvorfor er det væsentligt at få lavet alle de her ændringer?

- Forbrugerne kan jo køre rundt i deres elbiler, og det er godt, men hvis vi får lavet alle de her ændringer, så vil vi kunne få lavere priser til gavn for forbrugerne, til gavn for konkurrencen, og

også til gavn for, at der kan komme andre aktører ind på markedet. Det vil gavne forbrugerne, det vil gavne den grønne omstilling, det vil gavne samfundet.

Effektiv konkurrence kan altså understøtte en udvikling, som vi gerne vil have. Vi har nu talt om det både i forhold til det digitale og i forhold til bæredygtighed. Og der er jo mange andre områder, hvor konkurrence også er vigtigt.

Hvordan står det så til, hvis du skal hive dig selv op i helikopteren og kigge ud derfra? Kan de danske virksomheder godt finde ud af at overholde reglerne?

- Ja, set fra et helikopterperspektiv, så kan langt de fleste.

Er det fordi, konkurrenceloven er på skoleskemaet, når de starter deres virksomhed?

- Nok ikke alle sammen, men der er jo faktisk en hel del større virksomheder, der har et complianceprogram. Det synes vi er rigtig, rigtig fint. Så nogen har tydeligvis sat sig ind i loven og gør meget for at følge den på bedste vis. Så må vi også sige, at der er nogle virksomheder, hvor vi siger, at kendskabet kunne godt være lidt bedre. Nu vil vi gerne rose alle virksomhederne for, at det er rigtig, rigtig fint. Men det er jo ikke rigtig fint i alle hjørner, det er heller ikke sandt.

Koncurrenceloven har nu eksisteret i godt 25 år, og du har, som jeg nævnte til at begynde med, været med næsten hele vejen. Hvis du ser på de sager, I behandler i Konkurrencerådet i dag, og så sammenligner med tidligere, hvordan har udviklingen så været?

- For det første, så er sagerne blevet mere omfattende, detaljerede og præcise, end de var i tidernes morgen. Der er større økonomiske analyser end dengang. Og jeg tror også, hvis vi tager og sammenligner 20 år tilbage, så er sagerne simpelthen blevet længere. En udvikling, som er gået i retning af, at man vender hver en sten i hver sag. Så er der også sket det, at som tiden er gået, har der jo været en hel masse afgørelser. Der har været en masse sager i de sidste 25 år, både her i Danmark og i EU. Og det giver et langt større erfaringsgrundlag. Nu er der sager, der minder om. Hvor man kan sige, jamen den her sag, den bliver altså afgjort på den her måde, så vi har mere guidance. Vi talte tidligere om, at de her fantastiske paragrafer i konkurrenceloven, de spænder meget bredt. Men de skal også fyldes ud, og det bliver de jo i praksis af, at der er sager, som så bliver afgjort enten af os, eller der bliver anket og afgjort endnu længere oppe, eller de bliver afgjort nede i EU. Der kommer simpelthen en erfaringsbase, som man kan trække på. Og den betyder rigtig, rigtig meget i dag. Meget mere end den gjorde for 25 år siden.

Hvordan så en sag typisk ud, da du kom ind i rådet i 2001?

- Jamen, afgørelserne var lidt kortere, og nogle af dem var også meget lange, skal jeg hilse og sige. Men der var mange afgørelser. Der var også mange afgørelser, hvor man egentlig ikke havde truffet lignende afgørelser før. Så man var i langt større omfang ude i et eller andet lidt mere ukendt landskab. Men de er blevet mere komplicerede nu om dage. De er blevet længere.

Hvad ligger der i det?

- Jamen, der ligger i det, at for det første, så har der været den der udvikling med, at man vender hver sten. Og så er en del af sagerne altså også ganske komplekse. Nogle af de her paragraf 11-sager med misbrug af at dominere en stilling, det er ganske udviklede problemstillinger. Og i tidens ånd, man har fået mange flere data, som man nu kan bruge. Der er også udviklet en række

analysemetoder, som man nu kan bruge. Så nogle af de her sager, de er blevet ganske komplekse og indviklede. Jeg synes, vi kan være stolte af, at vi faktisk er i stand til at håndtere dem.

Kan du sige noget om, hvordan udviklingen den har været fra loven, den trådte i kraft i 1998 og så frem til nu her, hvor vi står i begyndelsen af 2024?

- Jeg synes faktisk, det er sandt, som jeg også sagde før, at grundlaget for at sige, at noget er ulovligt, det er meget bedre end dengang. Fordi vi har en række metoder, vi ikke havde, og vi har en langt større erfaringsbase i form af alle de sager, der har været gennemgået. Så på den måde er grundlaget for at træffe de rette beslutninger, altså vores vigtigste opgave, det er at træffe den rigtige beslutning. Det grundlag, det er simpelthen blevet bedre. Og i den forstand, så er retssikkerheden også blevet bedre. Der er mere at hvile på, og der er masser af for-eksempler, der er analytiske metoder. Så jeg er opmærksom på, der er en diskussion om forbrugernes, eller den diskussion er jo mest om virksomheden, men der er jo faktisk også forbrugernes retssikkerhed. Der vil jeg sige, vi står på, ikke fordi vi er klogere, end man var for 25 år siden, vi står simpelthen på et mere sikkert grundlag.

Gælder det kun overtrædelsessagerne, eller gælder det også for eksempel i fusionskontrollen?

- Begge dele og i høj grad fusionskontrollen. Fusionskontrollen er om noget datadrevet, og om noget fyldt af økonomiske analyser. Blandt andet jo fordi, at når virksomheder ønsker at fusionere, så skal de komme med en række data, og det gør de. Og der bliver lavet en række, efterhånden standardmæssige undersøgelser, som giver en masse data, som man så sætter sig ned og analyserer.

Ja, for det er sådan, at alle større fusioner skal anmeldes til konkurrencemyndighederne, og hvis de hæmmer konkurrencen væsentligt, så skal vi forbyde dem, og hvis ikke, ja, så godkender vi dem. Og vi tør vist godt sige, at der er travlhed i Fusionsenheden her i Konkurrence- og Forbrugsstyrelsen.

- Ja, det må man sige. Altså, der arbejdes generelt hårdt i Konkurrence- og Forbrugsstyrelsen, og det gør der sørme også i Fusionsenheden. Der er rigtig, rigtig mange sager, og de skal afgøres jo inden for 90 hverdage, og det giver altså et arbejdspress, som er stort. Nogle af de her sager, de er virkelig omfattende og komplicerede. Flere hundrede sider baggrundsmateriale ligger der, når vi træffer beslutningerne. Altså, jeg er imponeret over, hvor, og det gælder jo i øvrigt generelt for hele Konkurrence- og Forbrugsstyrelsen, jeg er imponeret over, hvor meget folk de arbejder her, og hvor dygtige de faktisk er.

Hvorfor er de her fusionsafgørelser så vigtige?

- Jamen, de er jo helt centrale. Fordi hvis store virksomheder får lov til at fusionere, så kan de få så stor markedsandel, at de har en så stor markedsmagt, at de vil være i stand til at sætte priserne højere end de ellers ville, til skade for forbrugerne. Så det er faktisk en meget, meget vigtig del af det, der foregår her. Altså, vi sørger for, at virksomheder, de ikke aftaler priser sammen med, de ikke laver karteller og hvad ved jeg, fordi så ville de kunne opføre sig som én stor virksomhed, hvis de gjorde det. Og så skal vi selvfølgelig også have en anden del af loven, der sikrer, at de ikke bare kan blive en stor virksomhed, hvis de faktisk vil kunne misbruge markedsmagten. Så fusionskontrollen er en meget, meget vigtig del af det, der foregår i Konkurrencestyrelsen. Noget, der jo i øvrigt ikke var der for 25 år siden.

Her til sidst, så skal vi også lige runde den offentlige regulering af forskellige markeder. Og fra Konkurrencerådets side, så er I jo kommet med en række anbefalinger igennem de senere år på nogle af de her områder. Kan du nævne nogle af dem?

- Ja, vi har lavet en række grundige analyser af konkurrencen på forskellige markeder. I den finansielle afdeling har vi været forbi realkreditmarkedet, vi har snakket om pensionsområdet, vi har kigget på nogle specielle erhverv, vi har kigget på advokater, vi har kigget på tandlæger. Vi har også på det finansielle område faktisk kigget på automatiske betalingsløsninger for regninger. Og vi har også været en tur rundt omkring apotekerne og det, der ligger bagved apotekerne, nemlig det der grå marked. Og så har vi mere generelt også kigget på offentlige aktiviteter på kommercielle markeder. Så vi har faktisk været ret bredt omkring i forskellige dele af dansk økonomi.

Bliver der lyttet til jer, synes du?

- Ja, det synes jeg, der gør. Jeg kunne selvfølgelig godt ønske, at der blev lyttet endnu mere til os. Altså vi ser, at nogle af vores anbefalinger, de bliver faktisk til ny lovgivning og ny regulering. Det er dejligt. Vi ser også, at der er en del anbefalinger, som ikke rigtig synes at blive til noget, i hvert fald ikke lige med det første. Og det er jo lidt ærgerligt. Altså vi synes faktisk, det er nogle rigtig gode ideer, og vi har tænkt en helt lille del over det. Vi har omvendt selvfølgelig også respekt for, at det ikke er os, der laver lovene i dette land. Det er politikerne. Så ja, der bliver lyttet. Vi har respekt for, at politikerne er dem, der bestemmer. Og et godt råd, det vil være at implementere nogle flere af vores anbefalinger.

Vi skal til at runde den her podcast af. Mange tak for besøget, Christian Schulz. Det har været en fornøjelse at dykke ned i lidt af konkurrenceloven set fra dit perspektiv.

- Selv tak. Det har været en fornøjelse at være her.

Og tak til dig, som har lyttet med. Hvis du kunne tænke dig at høre mere om selve konkurrencelovens tilblivelse og udvikling, så har vi også offentliggjort en episode med jurist og pensioneret chefkonsulent, Kirsten Levinsen, som har stået bag det meste af lovens tilblivelse. Og har du lyst til at høre endnu mere om Konkurrence- og Forbrugsstyrelsens arbejde, så kan du finde en stribe episoder fra vores hånd, der hvor du plejer at hente dine podcasts.